

Meniu

Prima pagină
Lucafaarul de seară
Editorial
Debut
Educație
Invitație la lectură
Comentarii
Atitudinii
Diverse
Istoria culturii
Interviu
Evenimente
Știri de presă
Contact

Caută pe sit

Caută

Arhiva

ianuarie 2024
decembrie 2023
noiembrie 2023
octombrie 2023
septembrie 2023
august 2023
iulie 2023
iunie 2023
mai 2023
aprilie 2023
martie 2023
februarie 2023
ianuarie 2023
decembrie 2022
noiembrie 2022
octombrie 2022
septembrie 2022
august 2022
iulie 2022
iunie 2022
mai 2022
aprilie 2022
martie 2022
februarie 2022
ianuarie 2022
decembrie 2021
noiembrie 2021
octombrie 2021
septembrie 2021
august 2021
iulie 2021
iunie 2021
mai 2021
aprilie 2021
martie 2021
februarie 2021
ianuarie 2021
decembrie 2020
noiembrie 2020
octombrie 2020
septembrie 2020
august 2020
iulie 2020

Curente literare globale și pseudo-curente literare locale

Articol scris de: Ionuț CARAGEA / 11 iun. 2021

Revista Lucafaarul: **Anul XIII, Nr.6 (150)**, Iunie 2021

Editor: Agata, Botoșani, str. 1 Decembrie nr. 25

ISSN: **2065 – 4200** (ediția online)

ISSN: **2067 – 2144** (formatul tipărit)

Director: Ion ISTRATE

Curente literare globale și pseudo-curente literare locale

Primit pentru publicare: 10 Iun. 2021

Autor: Ionuț CARAGEA

Publicat: 10 Iun. 2021

© Ionuț Caragea, © Revista Lucafaarul

Editor: Ion ISTRATE

Curente literare globale și pseudo-curente literare locale

De vreo 20 de ani circulă în România, în anumite medii literare, informații despre un așa-zis curent literar, Fracturismul, inventat de Marius Ianuș și Dumitru Crudu. Informații care au fost acceptate de unii critici literari, de unii scriitori, dar și de unele reviste, fără să se facă o analiză aprofundată a subiectului, fără să se facă o raportare la curentele literare globale care circulau la acea vreme. Au apărut, cu această ocazie, tot felul de antologii superficiale în care au fost incluși fracturiștii, au apărut scriitorii/criticii care l-au declarat pe Marius Ianuș lider al generației 2000, fără ca aceștia să aibă nici cea mai vagă idee despre totalitatea scriitorilor români douăzeciști existenți în România, dar și în diaspora. În realitate, Fracturismul nu a fost un curent literar, ci un moft personal al acelora care l-au inventat, urmărindu-se un singur scop: creșterea rapidă a prestigiului personal în disputa cu alți scriitori din aceeași generație sau din generațiile anterioare.

Vă voi oferi câteva fragmente din volumul meu, *Literatura Virtuală și Curentul Generației Google* (ed. Fides, 2011), astfel încât să înțelegeți care a fost primul curent care a influențat generația 2000, de unde a plecat el și cum s-a manifestat. Înainte de fragmentele menționate, voi puncta niște etape importante, care să vă facă să înțelegeți că Fracturismul nu a înglobat o generație, iar Marius Ianuș, nu a fost liderul generației 2000, fiindcă nu avea cum să fie liderul câtorva mii de scriitori douăzeciști din afara Fracturismului, scriitorii pe care nu i-a influențat niciodată, în niciun fel. Nici prin valoarea sa literară, nici prin ideea de fracturism.

1. Curentul Generației Google (nume ales de mine, justificat, veți vedea mai jos de ce) a fost primul curent care a influențat scriitorii români din Generația 2000, tocmai prin intermediul accesului la internet și, totodată, prin folosirea atelierelor literare virtuale de către aceștia.
2. Cel mai important atelier virtual de creație literară apărut în jurul anului 2000, cu o dezvoltare fulminantă (mii de utilizatori, mii de texte, mii de comentarii) a fost portalul Agonia, cunoscut și ca Poezie.ro. Acest atelier putea fi găsit de oricine, cu o simplă căutare pe Google.
3. Pe Agonia, textele erau recomandate și apreciate cu steluțe de administratori și editori. Autorii se bucurau de vizibilitate în cazul în care erau înstelați, recomandați, dar și în cazul în care textele lor apăreau la subiecte fierbinți, în funcție de numărul de comentarii și vizualizări. Textele slabe (considerate astfel de către editori) erau „aruncate” la Atelier, pentru a se îmbunătăți. Agonia era, la acea dată, cea mai importantă rampă de lansare a tinerilor scriitori către reviste și edituri.
4. În primii ani, pe Agonia, nu erau permise textele vulgare, obscene, cu tentă politică. Fiindcă în editurile din România își făcuseră loc poeziile lui Bukowski, unii autori l-au luat ca model pe scriitorul american (dar și pe alții ca el), punând presiune asupra administratorilor, astfel încât textele cu limbaj licențios să fie acceptate și pe Agonia. Cererea nu a fost soluționată imediat, iar unii au știut să speculeze acest lucru, oferindu-le autorilor nemulțumiți o alternativă. Mai mult de atât, au început să facă invitații de genul „Mai veniți și pe la noi”, invitații private adresate scriitorilor cu vizibilitate de pe Agonia. O astfel de invitație am primit și eu pe Yahoo Messenger, din partea lui Marius Ianuș, dar am refuzat să părăsesc Agonia fiindcă nu rezonam deloc cu scrierile fracturiștilor (am explicat aceste lucruri în comentariile de sub un interviu realizat de Andrei Ruse, publicat pe Agonia pe 20 Iulie 2006, interviu în care acesta îi făcea publicitate lui Marius Ianuș). Ca racolarea scriitorilor să aibă și mai mare succes, Marius Ianuș și Dumitru Crudu au introdus un cal troian în „cetatea literară”, un manifest în care s-a menționat că fracturismul a apărut prin 1998, pe vremea când niște indivizi mâncau bătaie etc. etc. (restul informațiilor pot fi găsite pe Net), de fapt un pretext pentru a data fracturismul, ca apariție, înaintea Agoniei și a celorlalte ateliere de creație, și pentru a părea, în acest fel, mai important decât orice altă organizație literară la care aderaseră tinerii scriitori. Unii fracturiști au invocat ideea elitismului care, chipurile, era prezent pe alte siteuri de creație literară, dar nu și pe Agonia. Scriitorii fracturiști, din prisma limbajului licențios pe care îl foloseau, se credeau, de fapt, elitiști, fără să aibă „certificatul de atestare” al criticilor literari. Laudele între acești scriitori „elitiști” erau reciproce, încât să pară, cu toții, credibili.
5. Și astfel, a început racolarea. Au fost foarte puțini care au părăsit definitiv Agonia (unii și-au păstrat conturile de pe Agonia, tocmai fiindcă aveau mai mare vizibilitate în comparație cu alte locuri), iar numărul fracturiștilor a fost foarte mic. Siteul lor nu avea vizibilitate, comentariile erau puține. Dar, foarte abil, Ianuș a reușit să găsească niște edituri care s-au aliat cu proiectul lui și al lui Crudu, editurile sperând ca șocul cultural, prin folosirea limbajului licențios, să atragă un nou segment de cumpărători. Editurile au beneficiat, imediat, de sprijinul unor critici sau scriitori care au încurajat fenomenul. În felul acesta, fracturiștii au început să aibă vizibilitate, iar editurile au început să vândă cărțile lor.

ianie 2020
mai 2020
aprilie 2020
martie 2020
februarie 2020
ianuarie 2020
decembrie 2019
noiembrie 2019
octombrie 2019
septembrie 2019
august 2019
iulie 2019
ianie 2019
mai 2019
aprilie 2019
martie 2019
februarie 2019
ianuarie 2019
decembrie 2018
noiembrie 2018
octombrie 2018
septembrie 2018
august 2018
iulie 2018
ianie 2018
mai 2018
aprilie 2018
martie 2018
februarie 2018
ianuarie 2018
decembrie 2017
noiembrie 2017
octombrie 2017
septembrie 2017
august 2017
iulie 2017
ianie 2017
mai 2017
aprilie 2017
martie 2017
februarie 2017
ianuarie 2017
decembrie 2016
noiembrie 2016
octombrie 2016
septembrie 2016
august 2016
iulie 2016
ianie 2016
mai 2016
aprilie 2016
martie 2016
februarie 2016
ianuarie 2016
decembrie 2015
noiembrie 2015
octombrie 2015
septembrie 2015
august 2015
iulie 2015
ianie 2015
mai 2015
aprilie 2015
martie 2015
februarie 2015
ianuarie 2015
decembrie 2014
noiembrie 2014
octombrie 2014
septembrie 2014
august 2014
iulie 2014
ianie 2014
mai 2014
aprilie 2014
martie 2014
februarie 2014
ianuarie 2014
decembrie 2013

6. Agonia, interior, a acceptat și textele cu limbaj licențios, dar ruptura dintre acest atelier și mulți fracturiști devenise definitivă. În primii ani care au urmat, Agonia a continuat să aibă succes, la capitolul rating și vizibilitate. Însă, treptat-treptat, unii utilizatori au dorit să facă parte și ei din echipa editorilor, pentru a avea mai multă putere și mai multă influență. Nefiindu-le împlinite dorințele, aceștia au părăsit Agonia, au creat multe alte ateliere virtuale, reducându-se, în câțiva ani, numărul de utilizatori de pe Agonia, numărul de texte, ratingul etc. Agonia nu a mai găsit niciodată resursele pentru a redeveni ce a fost. Cuiulmea e că nici celelalte ateliere literare nu au avut succesul căutat după această divizare masivă. Chiar și vechii fracturiști s-au reorientat, au stagnat sau și-au renegat trecutul, precum a făcut-o Ianuș. (Ianuș și-a renegat opera literară scrisă până în anul 2010, dar nu și ideea de lider al generației 2000, titulatură pe care a continuat s-o folosească pentru a-și vinde noile cărți de poezie religioasă). Mai târziu a apărut QPOEM, care a avut un oarecare succes, atâta vreme cât a mers în paralel cu editura lui Vlasie, dar, nici acest proiect nu a rezistat multă vreme. Daniel Cristea-Enache a fost cel care, într-un final, a acaparât autorii tineri în proiectul LDA, plecând de la pagina de Facebook dedicată lui Paler, căreia i-a schimbat numele, după ce a strâns un număr important de simpatizanți. Ulterior, Daniel Cristea-Enache a contactat mai mulți scriitori pe Facebook, rugându-i să aprecieze pagina LDA sau să facă, la rândul lor, invitații de apreciere/aderare.

7. Concluzia este că marele merit pentru promovarea literaturii tinerilor scriitori l-a avut Agonia. Iar curentul care a evoluat pe Agonia, era unul global, „racordat” la internet. Fracturismul a fost doar moftul inițiatorilor lui care au speculat dorința unora dintre scriitorii tineri de a se exprima după modelul Bukowski, certificând, totodată, retardul cultural, de câteva decenii, în care se aflau, dar și nevoia de a epata, cu orice preț, într-o libertate prost înțeleasă.

Literatura virtuală și Curentul Generației Google

Ionuț Caragea a realizat în 2009 un interviu intitulat Literatura virtuală și Curentul Generației Google, publicat în volum. În cadrul acestui interviu la care participă cu răspunsuri și opinii critice, alături de autorul cărții, mai mulți poeți și filologi, Ionuț Caragea propune un nou curent literar intitulat Curentul Generației Google. Un articol despre acest nou trend literar a fost prezentat în cadrul simpozionului cu participare internațională „Lectura – calea spre târâmurile artei” (București, 9 aprilie 2011), iar peste un an (11 iunie 2012) Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului introduce subiectul “Ionuț Caragea, Literatura Virtuală și Curentul Generației Google” ca probă la examenul de Bacalaureat la disciplina Limba și Literatura Română (proba A, biletul nr. 67). Printre publicațiile care au semnalat apariția acestui curent se numără revistele Feed Back, Convorbiri literare, Vatra, Helion etc. Printre criticii literari care au semnalat apariția acestui curent se numără Theodor Codreanu, Marius Chelaru și Mircea Opriță.

Ionuț Caragea – Literatura Virtuală, Genul Cyber-Poetry și Curentul Generației Google*

Fie că vrem, fie că nu, Internetul ne marchează existența. Apariția acestui nou mijloc de comunicare a revoluționat modul de gândire și manifestare al scriitorului contemporan. Însă, dacă pentru unii dintre noi Internetul înseamnă mersul firesc al evoluției, pentru alții reprezintă o adevărată cutie a Pandorei.

Totul a început de când Microsoft a creat portalul către o altă dimensiune a conștiinței umane. Windows era o lume de oglinzi/ ferestre fermecătoare care te lăsa să pătrunzi în universul virtual, în care omul, pe post de creator, experimenta. Primul lucru pe care omul l-a făcut a fost să învețe să comunice cu PC-ul (și toate componentele sale), să-i dea acestuia un nume, pentru ca mai apoi „să-l ajute” pe computer să evolueze software și hardware. Ca un fel de analogie metaforică – trup și spirit. Pe măsură ce timpul trecea, omul dorea să-i confere PC-ului o însușire cât mai asemănătoare și utilă, încât această mașinărie să-i satisfacă nevoile și necesitățile, să-i devină prieten etc.

Internetul a apărut ulterior și a devenit instrumentul prin care omul a reușit să comunice cu ceilalți semeni, să-și dezvolte anumite laturi ale personalității, să scape de inhibițiile relaționale, să-și dezvolte anumite abilități psihice și de limbaj, să poată vorbi cu ușurință despre sine în fața oricărui confident, bine ales sau la întâmplare. Sau să-și păstreze anonimatul și misterul propriului „Eu”. Bineînțeles că au apărut și tot felul de jocuri „de-a cine sunt și ce fac”, „teatrul”, aspecte răuvoitoare sau chiar violente care pot fi experimentate facil prin intermediul Internetului, sub protecția distanței și a scutului tehnologic.

Internetul ne face să ne cunoaștem mai bine ființa umană, cu toate calitățile, defectele și angoasele ei. Iar dacă vrem cu adevărat să aflăm cine suntem, nu trebuie decât să facem click în fereastra Google. Acolo ne vom găsi proiecția, acolo ne vom autoanaliza, acolo ne va păsa ce se spune despre noi, chiar mai mult decât în viața reală. Internetul devine astfel refugiu și meditație, introspecție și extrospecție în aceeași măsură. Rămâne de văzut până unde se poate împinge această limită a dezumanizării în detrimentul virtualizării, cât de mult ne pot fi satisfăcute nevoile și necesitățile. Până una-alta, suntem o specie care trebuie să se perpetueze, să-și continue existența pe Terra. Se va ajunge oare la o viață predominant virtuală de la care omul să se deconecteze doar pentru reproducere, hrană etc.? Cumva, lumea din Matrix ne-a dat răspunsul. De cele mai multe ori ficțiunea s-a adevărit, proiectele minților luminate sau ale geniilor S.F.-ului au fost realizate. Este o chestiune de timp.

Ce înțelegem prin „Cyber-poetry”? Este genul de poezie care folosește termeni tehnologici și concepte, în special referitoare la computere, limbaje de programare și sisteme de operare. Se consideră că genul Cyber-poetry își are rădăcinile într-o sursă de inspirație mult mai vastă datorită dimensiunii digitale. Sau că poate fi privit ca un mariaj între artă și tehnologie.

Din punctul meu de vedere, genul Cyber-poetry poate exista și fără Internet, însă acest mod de comunicare nu face decât să propage informațiile și să permită accesul la noi surse de inspirație. Astfel se poate forma o comunitate Cyber-poetry.

În volumul de poezii „M-am născut pe Google”, publicat la Editura Fides în anul 2007, cât și în volumele ulterioare, am făcut în repetate rânduri trecerea la genul Cyber-poetry, fiind puternic influențat de Internet sau tehnologie. Câteva exemple: „M-am născut pe Google, am deschis ochii și am privit printr-o fereastră către cealaltă lume căreia probabil trebuia să-i spun Mamă, am atins-o cu degetele mele pătrate și mi-a fost teamă... din păcate, să nu o rănesc și să nu mă rănească, cuvintele mele aveau nevoie de atingere pământeană”; „Fericirea noastră este doar un cobai pe care experimentăm click-uri”; „Doamne, am primit mesaj de la tine în timp ce mă spovedeam pe hârtie. S-a înfiripat un link între cer și pământ prin care mă hrăneam, prin care te downloadam poezie”; „Degeaba ne ținem de mâini, nu vom avea niciodată priză la public, ci doar la curent, știm amândoi că adevărata mană cerească este un abonament...”; „Câteodată mă rog la Dumnezeu să primesc un e-mail cu locurile în care pot descoperi fericirea, tot ce-a mai rămas între noi este spațiul acesta infinit world wide web vinoacasă com”; „Inflație de viață, inflație de moarte, inflație de frumusețe, inflație de speranțe, inflație de destine, inflație de tehnologie, zilnic privesc prăpastia dintre Backspace și Enter” etc.

În același timp, cu ajutorul aplicațiilor multimedia (de prelucrare a imaginilor și de realizare a filmelor compuse din imagini succesive), am reușit să creez video-poeme (creații artistice apărute în 1960 și dezvoltate intens după 1990, odată cu apariția Internetului), prin care să stimulez mai ușor pasiunea tinerilor pentru literatură și genul Cyber-Poetry. Aceste video-poeme, postate pe Internet cu ajutorul gigantului Youtube, au trezit interesul a zeci de mii de utilizatori și pasionați de literatură. Pentru că, în epoca modernă, trebuie să se țină cont că tinerii preferă să citească pe Internet, petrecându-și majoritatea timpului în fața calculatorului.

noiembrie 2013
octombrie 2013
septembrie 2013
august 2013
iulie 2013
iunie 2013
mai 2013
aprilie 2013
martie 2013
februarie 2013
ianuarie 2013
decembrie 2012
noiembrie 2012
octombrie 2012
septembrie 2012
august 2012
iulie 2012
iunie 2012
mai 2012
aprilie 2012
martie 2012
februarie 2012
ianuarie 2012
decembrie 2011
noiembrie 2011
octombrie 2011
septembrie 2011
august 2011
iulie 2011
iunie 2011
mai 2011
aprilie 2011
martie 2011
februarie 2011
ianuarie 2011
decembrie 2010
noiembrie 2010
octombrie 2010
septembrie 2010
august 2010
iulie 2010
iunie 2010
mai 2010
aprilie 2010
martie 2010
februarie 2010
ianuarie 2010
decembrie 2009
noiembrie 2009
octombrie 2009
septembrie 2009
august 2009
iulie 2009
iunie 2009
mai 2009
aprilie 2009
martie 2009
februarie 2009
ianuarie 2009

Colecția revistei

Anul 1
Anul 2
Anul 3
Anul 4
Anul 5
Anul 6

Chiar dacă această nouă dimensiune a poeziei nu m-a acaparat în totalitate, o conștientizez, o apreciez și consider că Internetul este un factor important spre cunoașterea și amplificarea genului Cyber-Poetry, așa cum PC-ul a fost cel care a permis trecerea la acest univers. După cum se observă, mici nuanțe definitorii.

Curentul Generației Google este o mișcare artistică ce a luat naștere exclusiv pe Internet, odată cu înființarea motorului de căutare Google în anul 1998. De atunci și până în prezent Curentul Generației Google s-a dezvoltat fulminant, odată cu apariția aplicațiilor text/ multimedia, cât și a diverselor programe utilitare oferite de compania americană Google. Voi menționa: Google Groups, Google Chrome, Google Docs, Google Images, Google Translate, Google Earth, Google Email, Google Desktop etc.

Curentul Generației Google este o nouă paradigmă a literaturii contemporane pe suport virtual, ca o alternativă a scrisului pe suport fizic. Se bazează pe o nouă estetică a liberei exprimări și pe un nou criteriu valoric.

Curentul Generației Google reușește să evite capcana de tip șablon, excluzând monopolul instituțional sau monopolul criticii literare. Dreptul la libera opinie, comentariile, numărul de vizualizări și aria de răspândire pe Internet reprezintă certificatul de valoare și autenticitate.

Curentul Generației Google nu apare nici ca o ruptură și nici ca o continuitate a postmodernismului. El este strict dependent de Internet, dar promovează în aceeași măsură poezia cotidianului, poezia onirică, poezia filosofică, poezia clasică, poezia de genul Cyber, poezia Haiku etc.

Poezii Curentului Generației Google s-au afirmat pe Internet și tot ce înseamnă ateliere literare, bloguri și reviste Online de literatură. Ei aleg ca formă de publicare fie doar Internetul, fie publicarea pe cele două suporturi, fizic și virtual.

Curentul Generației Google își propune să elimine barierele de limbă, context, spațiu istoric sau socio-cultural, adresându-se tuturor scriitorilor de pe mapamond. Astfel, creația literă va căpăta valențe globale, literatura fiind produsul unui individ raportat atât la conștiința propriului popor cât și la cea universală.

Curentul Generației Google își propune să caute și să găsească modalitatea cea mai facilă și corectă de afirmare a scriitorului contemporan.

* ediție revizuită a articolului care a participat la simpozionul „Lectura – calea spre tărâmurile artei”, București, 9 aprilie 2011 (articol publicat și în revista Vatra, nr. 2, 2012: http://www.revistavatra.ro/pdf/vatra_2-2012.pdf#page=42)

1. Credeți că asistăm odată cu apariția Internetului și la o nouă mișcare literară mondială?
Ionuț Caragea – Orice fenomen la scară mondială influențează și sfera culturală, implicit literatura. Însă nu se poate spune că apariția propriu-zisă a Internetului a declanșat o nouă mișcare literară mondială, ci evoluția din ultima vreme a ansamblului Internet/ tehnologie (software, hardware etc.). Conceptual și ficțional, Internetul a apărut în 1946, într-o povestire de Murray Leinster. După o serie de aplicații și mai multe experimente, Internetul devine comercial în anii 1988-1989, facilitând schimbul de e-mail-uri prin rețeaua MCI MAIL. Evoluția semnificativă a Internetului a început odată cu proiectul World Wide Web, publicat de compania CERN în 1991 și apariția ulterioară a browser-ului ViolaWWW și a sistemului de operare X Window. Desigur, prin multiplele facilități pe care le oferă diversele programe de redactare/ media existente pe Internet (sau pe propriul PC), coroborate cu dezvoltarea fulminantă a programelor de comunicare, a jocurilor pe rețea și a lumilor virtuale, literatura a căpătat și alte conotații, chiar pluridimensionale, scriitorii și lectorii mizând pe imaginație și multipersonalitate. Motoarele de căutare, cărțile virtuale, bibliotecile virtuale, librăriile virtuale dau o nouă valență literaturii, facilitând viteza de asimilare a noilor informații, într-o lume în care societatea de consum impune ritmul rapid și în care numai Internetul poate face cu adevărat față. Însă Internetul poate fi privit și ca un turn babilonian sau ca un joc de domino. Există oricând riscul ca mediul virtual să piardă informații, să fie supus unor accidente, chiar să dispară fără hrana sa cea de toate zilele, curentul electric. Am spus în anul 2007, în poezia „Disconnect”, volumul „M-am născut pe Google”: *și dacă pică serverul mai sunt poet?/ și dacă pică brusc Internetul în toată lumea/ cine va mai auzi de mine?* Se poate vorbi despre literatura pe Internet, Net-Literatura sau Literatura Virtuală, ca despre noua mișcare mondială (curent literar), dezvoltată deja de peste două decenii (raportat la anul 2018), care există în paralel sau în simbioză (din ce în ce mai evident) cu literatura pe suport fizic, tradițională.
2. Ținând cont că Google este cel mai folosit motor de căutare pe Internet, cum l-ați aprecia ca spațiu global de evoluție a literaturii moderne din 1998 și până în prezent?
Ionuț Caragea – Google este cel mai cunoscut și cel mai folosit motor de căutare pe Internet din ultimii ani. Și-a impus într-un timp record supremația, surclasând concurența, după cum se poate constata într-un top prezentat de Seoconsultants.com. În anul 2008 Google acapara 71,9% dintre utilizatorii de Internet, urmat la mare distanță de Yahoo cu 17,7%, MSN Live cu 4,10% și Ask cu 3,35%. Evident, nu se mai poate vorbi de Google doar ca despre un mijloc de căutare pe Internet. Multitudinea de aplicații și programe precum Google Groups, Google Chrome, Google Images, Google Translate, Google Earth, Google Email, Google Desktop etc., au transformat motorul inițial de căutare într-un conglomerat informațional și multimedia, un adevărat spațiu multicultural. Nu m-ar mira ca Google să pună în practică într-o bună zi și un sistem de operare, concurent lui Microsoft Windows. Pe de altă parte, Herbert Spencer spunea, referitor la principiul evoluției, că toate evenimentele din natură, inclusiv dezvoltarea culturală, parcurg drumul de la simplu la complex. Putem extrapola acest principiu și la mediul virtual, noua înfățișare a naturii umane, sau la Google, ca la o cale direct-evolutivă?
3. Ce părere aveți despre conviețuirea Internet-carte, în condițiile în care Google facilitează accesul la orice autor și orice operă literară?
Ionuț Caragea – Într-un eseu din volumul de poezii „Omul din cutia neagră”, intitulat „Cartea în trecut, prezent și viitor”, vorbeam despre „fenomenul global de cultură care este monopolizat de armele manipulării: Internetul și televiziunea. Într-o lume în care viața se măsoară la oră, asistăm la o neglijare îngrijorătoare a cărții. Noul ne învață să respirăm mai repede, să ne hrănim mai repede, să iubim mai repede. Preludiul unei lumi grăbite durează cel mult o răfoire de ziar în autobuz sau în metrou. Nici nu ne dăm seama că suntem sclavii unei informații de tip Hot Dog. Cine a mai murit, cine s-a mai despărțit... Unii dintre noi chiar au ajuns să-și programeze viața în funcție de horoscop. Acasă, butonul de la telecomandă ne poartă în lumea mirifică a filmelor. Câteva beri și câteva pungi de chipsuri sau snack-uri ne țin de urât. Încă ne plictisim? Un simplu click ne oferă satisfacția garantată a jocurilor pe calculator. Orgasmul intelectual (sau fizic) este atins prin mijloace cât mai practice, cât mai moderne. Upgrade-uri peste upgrade-uri ne învață să privim fiecare zi ca pe un level către next level. Site-urile Internet ne asigură fie mijlocul cel mai facil de-a intra într-o bibliotecă virtuală, fie bucuria unei băjbăieli într-o lume artificială, plină de nick-uri sau clone. Totul de dragul interacțiunii, al fricii de singurătate și al economiei de timp. Un singur scroll ne permite să răsfoim întreaga operă a unui autor. Gata, l-am citit și pe asta... și nici nu ne-a luat prea mult timp să mergem la bibliotecă, să ne abonăm, să cărăm cărțile după noi, pretutindeni... Nici nu ne dăm seama de promiscuitatea poetică. Deținem controlul perfect și totuși ne aflăm în declin. E ceva ce lipsește. Nu știm ce anume și de ce... Cum reușește

cartea să supraviețuiască în acest colaps cultural? Cartea are nici butoarea, nici becuțe, nici ecran cu cristale lichide sau plasmă, nici cameră web, nici emoticons... Probabil cartea este pilda vieții noastre care ne aduce mereu aminte că la început a fost cuvântul. Ea reușește să recreeze lumea negru pe alb. Industriile cinematografice și IT au cartea la temelie. Și totuși o neglijam. Nu ne dăm seama că pagina aceea de hârtie ne păstrează normali. Informația nu este un Hot Dog. Trebuie să învățăm să dialogăm cu noi înșine. Avem nevoie de intimitatea pe care cartea ne-o oferă, altfel vom stagna, vom fi sclavii dependențelor cotidiene. Vom alerga pe loc ca niște cobai în cușcă și vom

crede că asta e cursa vieții noastre, Rat Race. Nu ne vor crește niciodată aripi. Nu ne vom folosi niciodată imaginația așa cum trebuie. În fața noastră se vor derula mesaje cu repeziune, dintre care le vom selecta doar pe cele care ne satisfac funcțiile și nevoile de bază. Nimic nu se compară cu a ține cartea în mână. Fără carte rămânem limitați și înfierăți în modernism. Începând cu pipăitul copertelor, vom simți cartea cum vibrează. Prefața este ca o introducere în viață, conținutul ca o oază în mijlocul deșertului, postfața ca o amintire plăcută. Vom lua cuvintele și le vom așeza unele peste altele, construind imagini durabile, la fel ca aceea a nemuritoarei Ana zidită de meșterul său. Vom rămâne cu memoria intactă, fără goluri, fără reclame, fără influențe și mesaje subliminale. Vom fi naturali, vom fi OAMENI. Dintre toate minunile lumii, cartea ne va face cu adevărat fericiți."

În eseu de mai sus, dar și în perioada unei relații mai delicate cu fenomenul NET, vorbeam despre latura periculoasă, despre dependență, cu toate că Internetul are avantaje incontestabile atunci când este folosit chibzuit, ca mijloc și nu ca scop în sine. Însă ce ne rezervă cu adevărat acest mijloc de comunicare (și nu numai?). Să fie calul troian al umanității sau Matrix-ul unei altfel de evoluții? Odată pătrunși în *Second Life* vom mai dori să ne întoarcem? Cumva, sufletul nostru menține în echilibru cele două talere ale balanței, Lumea Virtuală și Lumea Reală. Nu putem fi reticenti când vine vorba de evoluția tehnologică, așa cum nu putem nega istoria multimilenară a cărții. Totuși, Internetul este încă la faza de experiment. Pe propria noastră ființă. Trebuie să fim atenți.

4. Poate fi considerat Internetul unul dintre factorii importanți spre trecerea la universul Cyber-poetry?

Ionuț Caragea – În primul rând, ce este poezia? O definiție propriu-zisă este dificil de formulat, cu toate că Wikipedia descrie „Poezia (din grecescul *poivhsiz*, *poiesis*, care are sensul de «facere» sau «creare») ca fiind o formă de artă în care limba este utilizată pentru calitățile sale estetice și evocative, pentru a completa sau a înlocui semnificația sa aparentă. Poezia poate fi scrisă independent, în forma unor poeme discrete, sau poate apărea în conjuncție cu alte arte, în opere dramatice în versuri, imnuri sau texte ale unor cântece”. În al doilea rând, ce înțelegem prin Cyber-poetry? Conform unei definiții luate de pe Slideshare.net, Cyber-poetry este genul de poezie care folosește termeni tehnologici și concepte, în special referitoare la computere, limbaje de programare și sisteme de operare. Se consideră că Cyber-poetry își are rădăcinile într-o sursă

de inspirație mult mai vastă datorită dimensiunii digitale. Sau că poate fi privită ca un mariaj între artă și tehnologie. Din punctul meu de vedere Cyber-poetry poate exista și fără Internet, însă acest mod de comunicare nu face decât să propage informațiile și să permită accesul la noi

surse de inspirație. Astfel se poate forma o comunitate Cyber-poetry. În volumul „M-am născut pe Google”, cât și în volumele ulterioare, am făcut în repetate rânduri trecerea la arta Cyber, fiind puternic influențat de Internet sau tehnologie. Câteva exemple: „*Fericirea noastră este doar un cobai pe care experimentăm click-uri*”, „*Doamne, am primit mesaj de la tine în timp ce mă spovedeam pe hârtie. S-a înfiripat un link între cer și pământ prin care mă hrăneam, prin care te downloadam poezie*”, „*Degeaba ne ținem de mâini, nu vom avea niciodată priză la public, ci doar la curent; știm amândoi că adevărata mană cerească este un abonament...*”, „*Câteodată mă rog la Dumnezeu să primesc un e-mail cu locurile în care pot descoperi fericierea*.” Chiar dacă această nouă dimensiune a poeziei nu m-a acaparat în totalitate, o conștientizez, o apreciez și consider că Internetul este un factor important spre cunoașterea și amplificarea Cyber-Poetry așa cum PC-ul a fost cel care a făcut trecerea la acest univers. După cum se observă, mici nuanțe definitorii.

5. Se poate spune că odată cu apariția Internetului, zilele postmodernismului sunt pe sfârșite?

Ionuț Caragea – Vorbă multă, sărăcia postmodernului. Sau cum bine ironiza Daniel Corbu: „Postmodernii dorm/ Buciumul tace cu jale” (*Nopti cu lună peste hematiile visului*). Ca și orice alt curent literar, Postmodernismul este greu de definit, tocmai din cauza complexității sale, modificărilor continue de-a lungul timpului, de la o cultură la alta, și, mai ales din cauza diferențelor de opinie între teoreticienii și filosofilor postmoderni. După opinia mea, Postmodernismul este un virus în continuă mutație la care doctorii în literatură nu au găsit niciodată antidotul potrivit, în ciuda experimentelor din laboratorul literar și în ciuda vaccinărilor cu diverse antibiotice. De ce nu reușesc? Pentru că este un virus produs/ definit tot de ei și scăpat de sub control odată cu renunțarea la etică în favoarea suspiciunii și vulgarului. Jean-François Lyotard considera în 1984 că postmodernismul atacă ideea unor universalii monolitice și, în schimb, încurajează perspectivele fracturate, fluide și pe cele multiple (v. Wikipedia). Cred că Internetul va fagocita toate expresiile postmodernismului și va rezulta o nouă paradigmă a literaturii secolului XXI, o nouă renaștere având ca spațiu al expresivității, lumea virtuală.

6. Este Internetul un nou instrument de introspecție, oglinda în care se privește umanitatea?

Ionuț Caragea – Da, am spus bine: introspecție. Însă cum se poate analiza propria viață psihică în fața unui monitor? Totul a început de când Microsoft a creat portalul către o altă dimensiune a conștiinței umane. Windows era o lume de oglinzi/ ferestre fermecătoare care te lăsa să pătrunzi în universul virtual, în care omul, pe post de creator, experimenta. Primul lucru pe care omul l-a făcut a fost să învețe să comunice cu PC-ul (și toate componentele sale), să-i dea acestuia un nume, pentru ca mai apoi „să-l ajute” pe computer să evolueze software și hardware. Ca un fel de analogie metaforică – trup și spirit. Pe măsură ce timpul trecea, omul dorea să-i confere PC-ului o însușire cât mai asemănătoare și utilă, încât această mașinărie să-i satisfacă nevoile și necesitățile, să-i devină prieten etc. Internetul a apărut ulterior și a devenit instrumentul prin care omul a reușit să comunice cu ceilalți semenii, să-și dezvolte anumite laturi ale personalității, să scape de inhibițiile relaționale, să-și dezvolte anumite abilități psihice și de limbaj, să poată vorbi cu ușurință despre sine în fața oricărui confident, bine ales sau la întâmplare. Sau să-și păstreze anonimul și misterul propriului Eu. Bineînțeles că au apărut și tot felul de jocuri de-a cine sunt și ce fac, teatrul, aspecte răuvoitoare sau chiar violente care pot fi experimentate facil prin intermediul Internetului, sub protecția distanței și a scutului tehnologic. Internetul ne face să ne cunoaștem mai bine ființa umană, cu toate calitățile, defectele și angoasele ei. Iar dacă vrem cu adevărat să aflăm cine suntem, nu trebuie decât să facem click în fereastra Google. Acolo ne vom găsi proiecția, acolo ne vom autoanaliza, acolo ne va păsa ce se spune despre noi, chiar mai mult decât în viața reală. Internetul devine astfel refugiu și meditație, introspecție și extrospecție în aceeași măsură. Rămâne de văzut până unde se poate împinge această limită a dezumanizării în detrimentul virtualizării, cât de mult ne pot fi satisfăcute nevoile și necesitățile. Până una-alta, suntem o specie care trebuie să se perpetueze, să-și continue existența pe Terra. Se va ajunge oare la o viață predominant virtuală de la care omul să se deconecteze doar pentru reproducere, hrană etc.? Cumva, lumea din Matrix ne-a dat răspunsul. De cele mai multe ori ficțiunea s-a adevărit, proiectele minților luminate sau ale geniilor S.F.-ului au fost realizate. Este o chestiune de timp.

7. Poate avea Internetul conotații transcendente? Poate fi o religie?

Ionuț Caragea – Cu toții suntem tentați să spunem că nu. O variantă de răspuns de-a dreptul șocantă este oferită de Web Bot Project, un super-

program care caută pe Internet, cu ajutorul roboților software indicii (cuvinte cheie) privind viitorul. La început Web Bot era destinat speculațiilor bursiere. Însă în 2001 un programator a descoperit indicii care depășeau sfera financiară și care aveau trimitere la un posibil atac terorist. După tragicele evenimente de la World Trade Center programatorii au descoperit și alte indicii cutremurătoare. Predicțiile pe care le rezervă Web Bot în ceea ce privește anul apocaliptic 2012 sunt la fel de enigmatice și alarmante precum marile oracole ale civilizațiilor antice. Ce devine astfel Internetul dacă nu profeția și religia viitorului? Iar Dumnezeu, cel care există în tot și toate, de ce nu s-ar manifesta și în universul Cyber? De ce nu s-ar face biserici și în Second Life?

8. Putem să ne naștem pe Internet? Să trăim, să iubim, să murim?

Ionuț Caragea – Răspunsul la această întrebare l-am dat deja în anul 2007, odată cu apariția volumului de poezii *M-am născut pe Google* și a poeziei cu același nume. Concluziile le trageți singuri: „m-am născut pe *Google* / am deschis ochii și am privit printr-o fereastră / către cealaltă lume, căreia, probabil, trebuia să-i spun Mamă / am atins-o cu degetele mele pătrate / și mi-a fost teamă... din păcate / să nu o rănesc și să nu mă rănească / cuvintele mele aveau nevoie de atingere pământescă // degeaba ne ținem de mâini / nu vom avea niciodată priză la public, ci doar la curent / știm amândoi că adevărata mană cerească / este un abonament // mai demult, am primit mesaj de la Dumnezeu / îmi spunea că va veni o zi în care / va exista o singură biserică universală / credința, da, credința va fi o stare de euforie / declanșată de nevoia oamenilor / de a privi dincolo de nihilism // m-am născut pe o pagină de istorie / care nu va fi niciodată scrisă, cu certitudine / va rămâne o întâmplare / transpusă în milioane de pixeli // am murit pe *Google* / înconjurat de miliarde de ferestre / deschise pur și simplu din greșeală / să nu mai spuneți niciodată / că Dumnezeu este orb“

9. Credeți că se poate vorbi despre un nou curent literar intitulat Curentul Generației Google?

Ionuț Caragea – Fiind născut pe Google și nu făcut, mă simt îndreptățit să-mi exprim punctul de vedere, propunând teoreticienilor și doctorilor în istorie literară Curentul Generației Google. Consider că un element de referință îl constituie volumul subsemnatului *M-am născut pe Google*, scris pe atelierul literar Agonia în perioada 2006-2007. Voi puncta numai câteva aspecte ale acestui curent:

– *Curentul Generației Google* este o mișcare artistică ce a luat naștere exclusiv pe Internet, odată cu înființarea motorului de căutare Google în anul 1998. De atunci și până în prezent, Curentul Generației Google s-a dezvoltat fulminant, odată cu apariția aplicațiilor text/multimedia cât și a diverselor programe utilitare oferite de compania americană Google. Voi menționa: Google Groups, Google Chrome, Google Docs, Google Images, Google Translate, Google Earth, Google Email, Google Desktop etc.

– Curentul Generației Google este o nouă paradigmă a literaturii contemporane pe suport virtual, ca o alternativă a scrisului pe suport fizic. Se bazează pe o nouă estetică a liberei exprimări și pe un nou criteriu valoric.

– Curentul Generației Google reușește să evite capcana de tip șablon, excluzând monopolul instituțional sau monopolul criticii literare. Dreptul la libera opinie, comentariile, numărul de vizualizări și aria de răspândire pe Internet reprezintă certificatul de valoare și autenticitate.

– Curentul Generației Google nu apare nici ca o ruptură și nici ca o continuitate a postmodernismului. El este strict dependent de Internet, dar promovează în aceeași măsură poezia cotidianului, poezia onirică, poezia filosofică, poezia clasică, poezia de genul Cyber, poezia Haiku etc.

– Poezii Curentului Generației Google s-au afirmat pe Internet, pe atelierul literar, bloguri și în revistele Online de literatură. Ei aleg ca formă de publicare fie doar Internetul, fie publicarea pe cele două suporturi, fizic și virtual.

– Curentul Generației Google își propune să elimine barierele de limbă, context, spațiu istoric sau socio-cultural, adresându-se tuturor scriitorilor de pe mapamond. Astfel creația literară va căpăta valențe globale, literatura fiind produsul unui individ raportat atât la conștiința propriului popor, cât și la cea universală.

– Curentul Generației Google își propune să caute și să găsească modalitatea cea mai facilă și corectă de afirmare a scriitorului contemporan.

* Întrebări și răspunsuri din volumul *Literatura Virtuală și Curentul Generației Google*, Editura Fides, Iași, 2009, ISBN 978-973-8930-51-3 (răspunsuri revizuite)

Bibliografie suplimentară:

1. Ionuț Caragea – *M-am născut pe Google*, Editura Stef, Iași, 2007, ISBN 978-973-8961-89-0
2. Ionuț Caragea – *Absența a ceea ce sîntem*, Editura Fides, Iași, 2009, ISBN 978-973-8930-40-7
3. Ionuț Caragea – *Literatura Virtuală și Curentul Generației Google*, Editura Fides, Iași, 2009, ISBN 978-973-8930-51-3
4. Slideshare.net – Cyber-Poetry
5. Wikipedia.org – Video poetry
6. Wikipedia.org – Digital poetry
7. Wikipedia.org – Cyber
8. Wikipedia.org – Visual poetry
9. Wikipedia.org – Electronic literature
10. Ionuț Caragea – *În așteptarea păsării (antologie de poeme, citate și aforisme)*, Editura eLiteratura, București, 2015, ISBN 978-606-700-724-4
11. www.poetrybeyondtext.org/digital-poetry.html
12. <https://www.poetrysoup.com/poems/cyber>
13. Aforisme internautice de Ionuț Caragea în revista Familia nr. 2, 2016, pag. 65 (http://revistafamilia.ro/2016_02.pdf#page=65)
14. Irina Petraș – Marginalii la literatura cibernetică (http://www.irinapetras.ro/Lazi_Marginalii-la-Literatura-cibernetica_47_pg_lazi.html)
15. "Ionuț Caragea, Literatura Virtuală și Curentul Generației Google", probă la examenul de Bacalaureat la disciplina Limba și Literatura Română (proba A, b i l e t u l n r . 6 7) (<ftp://liceulionnelculce.ro/Examene/Bacalaureat/2012/Proba%20A%20-%20Competente%20lingvistice%20limba%20romana/11%20iunie%202012.pdf#page=67>)
16. <https://ionutcaragea.ro/> – Site-ul personal al scriitorului Ionuț Caragea